

У Х В А Л А

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

22 січня 2014 року

м. Київ

**Колегія суддів судової палати у цивільних справах
Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у
складі:**

головуючого Гвоздика П.О.,

суддів: Євграфової Є.П., Іваненко Ю.Г.,

Завгородньої І.М., Ситнік О.М.,

розглянувши в судовому засіданні справу за позовом ОСОБА_6 до Сошниківської сільської ради Бориспільського району Київської області про визнання права на спадкування земельних ділянок, *за касаційною скаргою* ОСОБА_6 на рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 27 серпня 2008 року та рішення апеляційного суду Київської області від 24 жовтня 2013 року,

в с т а н о в и л а:

У березні 2008 року ОСОБА_6 звернулася до суду з зазначеним позовом, у якому просила визнати за нею право на спадкування земельних ділянок площею 0,25 га та 0,40 га по АДРЕСА_1, що залишились у приватній власності після смерті її батька ОСОБА_7

Рішенням Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 28 серпня 2008 року позов задоволено. Визнано за ОСОБА_6 право на спадкування за законом на земельні ділянки площею 0,2500 га для будівництва і обслуговування житлового будинку і 0,4000 га для ведення особистого селянського господарства по АДРЕСА_1 після смерті ОСОБА_7

Рішенням апеляційного суду Київської області від 24 жовтня

2013 року рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 28 серпня 2008 року скасовано, у задоволенні позову відмовлено.

У касаційній скарзі ОСОБА_6, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права, просить скасувати рішення судів першої та апеляційної інстанцій та ухвалити нове рішення.

За вимогами ст. ст. [213](#), [214](#), [316 ЦПК України](#) рішення суду повинно бути законним і обґрунтованим.

Рішення є законним тоді, коли суд, виконавши всі вимоги цивільного процесуального законодавства і всебічно перевіrivши обставини, вирішив справу відповідно до норм матеріального права, що підлягають застосуванню до даних правовідносин, а за їх відсутності - на підставі закону, що регулює подібні відносини, або керуючись загальними засадами і змістом законодавства України.

Обґрунтованим визнається рішення, у якому повно відображені обставини, що мають значення для цієї справи, висновки суду про встановлені обставини і правові наслідки є вичерпними, відповідають дійсності і підтверджуються достовірними доказами, дослідженими в судовому засіданні.

При ухваленні рішення суд зобов'язаний з'ясувати питання, зокрема, щодо: наявності обставин (фактів), якими обґрунтовувалися вимоги і заперечення, та навести докази на їх підтвердження; наявності інших фактичних даних, які мають значення для вирішення справи; правовідносин, зумовлених встановленими фактами. У рішенні суду обов'язково повинні бути зазначені встановлені судом факти і відповідні їм правовідносини.

Відповідно до [ст. 60 ЦПК України](#) кожна сторона зобов'язана довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень, крім випадків, встановлених [статтею 61 цього Кодексу](#).

Вказані вимоги судами не дотримано.

Встановлено, що ІНФОРМАЦІЯ_1 помер батько позивачки - ОСОБА_7, про що в книзі реєстрації актів про смерть відділу реєстрації смерті у м. Києві зроблено запис за № 6129 (а.с. 5). Шлюб між її батьком та матір'ю ОСОБА_8 був розірваний 02 лютого 2006 року (а.с. 12). Від їхнього шлюбу, крім позивачки, інших дітей немає (а.с. 9). За життя ОСОБА_7 заповіту не склав.

Після смерті ОСОБА_7 відкрилася спадщина, до складу якої ввійшло право на земельні ділянки розміром 0,25 га для будівництва та обслуговування жилого будинку та 0,40 га для ведення особистого селянського господарства, що розташовані по АДРЕСА_1, які ОСОБА_7 отримав у власність на підставі рішення Сошниківської сільської ради Бориспільського району Київської області від 15 червня 2007 року № 364/63-12-У (а.с. 7).

Крім позивачки, спадкоємцем першої черги після смерті ОСОБА_7 є його мати ОСОБА_9, яка не звернулася до державної нотаріальної контори із заявою про прийняття спадщини, фактично спадщини не приймала.

Відповідно до ч. 3 [ст. 103 Земельного кодексу України](#) були складені акти встановлення зовнішніх меж та передачі на зберігання межових знаків земельних ділянок землекористувача (землевласника) ОСОБА_7 та у подальшому ОСОБА_6 по АДРЕСА_1, у яких містяться підписи суміжних землекористувачів, у тому числі і підпис ОСОБА_9, які підтвердили, що претензій при встановленні зовнішніх меж землекористування не мають (а.с. 8, 69).

Зазначене вказує на те, що земельні ділянки, які були передані у власність рішенням сільської ради ОСОБА_7, не входять до складу спадщини ОСОБА_9, бо ці земельні ділянки є суміжними.

Також встановлено, що користування земельною ділянкою площею 0,65 га за заявою ОСОБА_9 та рішенням Сошниківської сільської ради Бориспільського району Київської

області від 15 червня 2007 року припинено, земельну ділянку вилучено та приєднано до земель запасу (а.с. 62).

25 листопада 2009 року Сошниківською сільською радою Бориспільського району Київської області на ім'я ОСОБА_6 були видані державні акти серії ЯИ № 938856 на право власності на земельну ділянку площею 0,200 га для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель та 0,2500 га для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель та споруд, кадастровий номер 3220887001:01:015:0012 та серії ЯИ № 938857 на право власності на земельну ділянку площею 0,4000 га для ведення особистого селянського господарства, кадастровий номер 3220887001:01:015:0013, що розташовані по АДРЕСА_1 (а.с. 78–79).

На час видачі державних актів на право власності на земельні ділянки ОСОБА_6 була чинною Інструкція про порядок складання, видачі, реєстрації і зберігання державних актів на право власності на земельну ділянку і право постійного користування земельною ділянкою та договорів оренди землі, затверджена [наказом Державного Комітету України по земельних ресурсах від 04 травня 1999 року № 43](#), яка у п. 1.12. передбачала, що складання державного акта на право власності на земельну ділянку або право постійного користування земельною ділянкою при передачі або наданні земельних ділянок громадянам, підприємствам, установам, організаціям та об'єднанням громадян всіх видів проводиться після перенесення в натуру (на місцевість) меж земельної ділянки та закріплення їх довгостроковими межовими знаками встановленого зразка за затвердженням в установленому порядку проектом відведення цієї ділянки.

У п. 1.13 Інструкції передбачено, що складання державного акта на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою при передачі земельної ділянки, що була раніше надана громадянам, підприємствам, установам, організаціям і об'єднанням громадян всіх видів, у постійне користування або при переоформленні правоустановних документів на ці земельні ділянки, проводиться після відновлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та закріплення їх довгостроковими межовими знаками встановленого зразка за затвердженою відповідною технічною документацією.

Тобто при проведенні робіт з видачі державного акта на право на земельну ділянку обов'язковою складовою є визначення та перенесення у натурі (на місцевості) меж земельної ділянки.

Згідно з вимогами п. 1.16 зазначеної Інструкції технічна документація зі складання державного акта на право власності на земельну ділянку або на право постійного користування земельною ділянкою, окрім інших документів, включає:

- висновок державного органу земельних ресурсів Держкомзему України про наявні обмеження на використання земельної ділянки (крім випадків відчуження земельної ділянки із земель приватної власності);
- висновок органу у справах будівництва і архітектури про наявні обмеження на використання земельної ділянки (крім випадків відчуження земельної ділянки із земель приватної власності);
- журнал польових вимірювань (крім випадків відчуження земельної ділянок із земель приватної власності);

- кадастровий план земельної ділянки, складений за результатами зйомки;
- збірний кадастровий план суміжних землевласників і землекористувачів;
- відомість обчислення площі земельної ділянки;
- відомість обробки теодолітного ходу та вирахування координат поворотних точок меж земельної ділянки;
- експлікація земельних угідь згідно з формою 6-зем.

У п.2.2 цієї Інструкції зазначено, що підготовчі роботи включають:

- аналіз матеріалів проекту відведення земельної ділянки;
- підготовка виписки з земельно-облікових документів про площу земельної ділянки;
- аналіз висновку державного органу земельних ресурсів про наявні обмеження на використання земельної ділянки (крім випадків відчуження земельної ділянки із земель приватної власності);
- аналіз висновку органу у справах будівництва і архітектури про наявні обмеження на використання земельної ділянки;
- підбір планово-картографічних матеріалів та збирання інформації про опорну геодезичну мережу;
- проведення рекогносцирування по зовнішній межі земельної ділянки.

Отже, виконання усіх підготовчих робіт з виготовлення державного акта на право власності на земельну ділянку передбачає як перевірку того, чи є земельна ділянка вільною, чи не належить вона іншому власнику чи користувачеві та чи не накладаються межі вказаної земельної ділянки на суміжні земельні ділянки.

При видачі державних актів на право власності на земельну ділянку ОСОБА_6 таких порушень чи неузгоджень не було виявлено.

Доказів того, що при виготовленні державного акта на право власності на земельну ділянку ОСОБА_6 допущено порушення вимог Інструкції матеріали цивільної справи не містять.

Рішенням Сошниківської сільської ради Бориспільського району Київської області від 21 січня 2010 року № 6 житловому будинку, що розташований на земельній ділянці, приватизованій на ім'я ОСОБА_6, визначено адресу: АДРЕСА_2. ОСОБА_6 отримала свідоцтво від 07 квітня 2010 року № 438 про право власності на вказаний житловий будинок відповідно до рішення Сошниківської сільської ради Бориспільського району Київської області від 25 березня 2010 року № 21 (а.с. 80–81).

Тобто суд першої інстанції правильно визначився з характером спірних правовідносин та нормою матеріального права, яка підлягає застосуванню, повно, всебічно та обґрунтовано встановив обставини справи, надав належну оцінку наявним у справі доказам, у результаті

чого ухвалив законне й обґрунтоване рішення, яке відповідає вимогам ст. ст. [213](#), [214](#) ЦПК України.

Скасувавши законне й обґрунтоване рішення суду першої інстанції, апеляційний суд припустився помилки у застосуванні матеріального та процесуального закону.

Ураховуючи викладене, рішення апеляційного суду підлягає скасуванню із залишенням рішення суду першої інстанції в силі відповідно до [ст. 339 ЦПК України](#).

Керуючись ст. ст. [336](#), [339](#), [344](#), [345 ЦПК України](#), колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ

у х в а л и л а:

Касаційну скаргу ОСОБА_6 задовольнити частково.

Рішення апеляційного суду Київської області від 24 жовтня 2013 року скасувати, рішення Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 27 серпня 2008 року залишити в силі.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Головуючий:

П.О. Гвоздик

Судді:

Є.П. Євграфова

І.М. Завгородня

Ю.Г. Іваненко

О.М. Ситнік